

به نام خدا

مقالات، یادداشت های رسانه های روسیه

در تاریخ 29 ژوئن 2022 برابر با 8 تیر 1401

مقالات و یادداشت ها

«ناتو در مادرید: نشست غیرمعمول» (باشگاه بین المللی مباحثه ای «والدای»)
«بریکس: چالش های جهانی و فرصت ها برای همگرایی» (باشگاه بین المللی مباحثه ای «والدای»)
«راهها و تاواریش ها: باکو و ایروان تقریبا مسیر سیونیک را مورد موافقت قرار دادند.» (روزنامه «ایزوستیا»)
«دریای صلح: روسیه چه منافعی را در خزر دنبال می کند. و آیا می توان انتظار تصمیمات تحول آفرین از نشست کشورهای منطقه را داشت.» (روزنامه «ایزوستیا»)
«تهران تندروها را از «توافقتنامه هسته ای» کنار گذاشت.» (روزنامه «نیزاویسیمایا گازیه تا»)

باشگاه بین المللی مباحثه ای «والدای» مقاله با عنوان: «ناتو در مادرید: نشست غیرمعمول» نوشته ایگور ایستومین، دانشیار گروه آنالیز کاربردی مشکلات بین المللی، پژوهشگر راهنما مرکز مطالعات پرسپکتیو آمریکا دانشگاه مگیو را در تاریخ 28 ژوئن 2022 منتشر کرده است و می نویسد: نشست ناتو در مادرید در تاریخ 28-30 ژوئن این تهدید را دارد که از سوژه روتین نمایش کارگردانی شده منحرف شود. مسائل حل نشده زیادی وجود دارد که در حضور سران قرار است برای آنها راه حل بیابند. در عین حال سوژه هایی که مدتی نه چندان قبل به عنوان سوژه های اصلی مطرح بودند به حاشیه می روند. و در خصوص برخی از بندهای دستور کار اصلا هیچ گونه سازش کاری در آستانه نشست مشاهده نمی شود. اعضا قرار است با این کنار بیابند که باقی ماندن آنها در ستون مسائل حل نشده همچنان به فرسودن تصویر اتحاد خلل ناپذیر ترانس آتلانتیک ادامه خواهد داد. در آستانه نشست، کشورهای عضو در موضوع تجدید آرایش نیروها در جناح شرقی اختلاف نظر دارند. کشورهای حوضه بالتیک موضع حداکثری دارند و از متحدان می خواهند که واحدهای نظامی بزرگتر، از جمله لشکر، را جایگزین گردان های موجود کنند. در عین حال انگلیس و آلمان پیشنهاد دادند که برای حفاظت از استونی

و لیتوانی برای هر کدام یک تیپ اختصاص داده شود. مسأله دیگر انتخاب بین حفظ حضور چرخشی نیروها که در حال حاضر برقرار است و استقرار دائمی آنها در کشورهای اروپای مرکزی و شرق اروپا می باشد. بررسی این مسائل با ضرورت در نظر گرفتن نه تنها ابعاد نظامی، بلکه همچنین ابعاد اقتصادی و سیاسی موضوع مواجه می شود. در کنار تصویب نظریه راهبردی جدید، عضویت فنلاند و سوئد در ائتلاف می تواند یکی از مهمترین موضوعات باشد. انتظارات خوشبینانه در خصوص پذیرش عضویت این دو کشور در ناتو با مخالفت ترکیه مواجه شد که فهرست طولانی شکایات نسبت به فنلاند و سوئد را مطرح کرد. برای کاستن اثر منفی تأخیر در تأیید درخواست های عضویت فنلاند و سوئد، انتظار می رود که این دو کشور به عنوان «کشورهای مدعو» در نشست شرکت کنند. اکثر پیشبینی ها اتفاق نظر دارند که این دو کشور در نهایت به عضویت ائتلاف ناتو در خواهند آمد. در این شرایط نشست مادرید قرار است علاوه بر حل مسائلی که در بالا مطرح شد، یک نقش سیاسی دیگر را نیز ایفا کند. این نشست باید جایگاه مرکزی ناتو در اکوسیستم در حال گسترش که آمریکا و متحدانش دارند برقرار می کنند را مورد تأیید قرار بدهد. در تأیید این نظریه قرار است بسته جامع کمک به اکراین را اعلام کند که تکمیل کننده کمک های پیشین غرب به کیف می باشد. توجهی که به نشست با شرکای آسیایی ناتو (استرالیا، زلاند نو، کره جنوبی، ژاپن) می شود و سبیل مشارکت ناتو در پیشبرد نظریه هند-پاسیفیک است نیز شاخص می باشد. در این بخش از برنامه به سختی بتوان انتظار اختلاف نظر داشت. حتی با وجود برخی اختلاف دیدگاهها، همه کشورهای عضو علاقه مند به حفظ اعتبار ائتلاف هستند. می توان با اطمینان پیشبینی کرد که با وجود تراکم شدید مذاکرات پیش رو، بُعد صحنه سازی شده ملاقات سران کشورها و دولت ها در اوج خواهد بود.¹

«بریکس: چالش های جهانی و فرصت ها برای همگرایی» عنوان یادداشت آناستاسیا استپانووا، معاون مرکز توسعه گردشگری تجاری اتاق روسیه و چین برای مساعدت به تجارت ماشین آلات فنی و محصولات نوآورانه است که در تاریخ 27 ژوئن 2022 در سایت باشگاه بین المللی مباحثه ای «والدای» منتشر شده است. آناستاسیا استپانووا می نویسد: ارزش پارادایم بریکس نه در گسترش ظرفیت ها یا بلندپروازی های کشورهای عضو بریکس، بلکه در تغییر کیفی مدل توسعه اقتصادی جنوب جهان است.... فرمت تعامل بریکس بارها ثمردهی خود را نشان داده است. این اتحادیه طی مدتی که وجود

¹ <https://ru.valdaiclub.com/a/highlights/nato-v-madride-nervadovoy-sammit/>

دارد به مرکز جاذبه برای بسیاری از بازیگران سیاست جهان تبدیل شده است. امروز اتحادیه بریکس با موفقیت خود را در ساختار روابط بین المللی جا داده است و موقعیت خود را در پلتفرم های برتر بین المللی، از جمله سازمان ملل متحد و «گروه بیست» تقویت کرده است. در عصر حاضر اتحادیه می تواند برای تقویت فرمت چند جانبه روابط بین الملل بکار بیاید. این سازمان می تواند به عنوان یک نهاد مهم مدیریت جهانی عمل کند که برای تضعیف کسی یا گرفتن جای کسی تلاش نمی کند، بلکه برای پر کردن خلع مدیریت در جهان می کوشد. بریکس زمینه رشد متوازن کشورهای که بازارهای شان دارد شکل می گیرد و کشورهای در حال توسعه را از طریق مدل همکاری خود فراهم می کند و به لنگرگاهی امن برای بسیاری از کشورها تبدیل می شود.²

روزنامه «ایزوستیا» مطلب با عنوان: «راهها و تاوریش ها: باکو و ایروان تقریباً مسیر سیونیک را مورد موافقت قرار دادند.» به قلم النار باینظروف را در تاریخ 29 ژوئن 2022 منتشر کرده است و می نویسد: روسیه چگونه توانست آذربایجان و ارمنستان را متقاعد کند تا با مسیر در امتداد رودخانه ارس موافقت کنند. یک منبع بلند پایه مطلع به روزنامه «ایزوستیا» گفت که روسیه به ارمنستان و آذربایجان کمک کرد تا در خصوص جاده اتومبیل رو در کریدور زنگزور به توافق برسند، حالا قطعه کوچک به طول 6 کیلومتر باقی مانده است که باید مورد موافقت قرار بگیرد. به گفته او، «آفتادور» روسیه (شرکت دولتی راههای اتومبیل رو روسیه) کمک خواهد کرد تا توافق بر سر مسیر به سرانجام برسد، تأخیر بخاطر کوهستانی بودن منطقه است. در مابقی مسیر جاده به طول 40 کیلومتر از راههای قدیمی زمان شوروی استفاده خواهند شد. این منبع خاطرنشان کرد: ایروان بعد از آنکه باکو به فکر ساخت جاده نه از طریق ارمنستان، بلکه از طریق ایران، افتاد، توافق بر سر پروژه را تسریع کرد. سیاستمداران و کارشناسانی که «ایزوستیا» نظرشان را جویا شده است معتقدند که دلیل اصلی تأخیر در افتتاح کریدور، فقدان اعتماد بین دو طرف و خوانش متفاوت متن توافقنامه ی سه جانبه است... به گفته راسیم موسابکوف، نماینده پارلمان آذربایجان، جاده اتومبیل رو آتی باید «طبق مقرراتی خاص فعالیت کند، باید شرایط امنیتی خود را بدون موانع گمرکی داشته باشد». این نماینده پارلمان گفت: مسأله این است که کریدور زنگزور باید دو بخش یک کشور را به یکدیگر متصل کند، دقیقاً همان طور که راه آهن و راه اتومبیل رو بر اساس مقرراتی خاص استان کالینینگراد را از طریق لیتوانی به روسیه وصل می کند. در

² <https://ru.valdaiclub.com/a/highlights/briks-globalnye-vyzovy/>

قرارداد سه جانبه گفته شده است که نیروهای مرزبانی روسیه امنیت جاده آبی را تأمین خواهند کرد، اما ایروان می گوید نه، در آنجا مقررات خودش [معتبر] خواهند بود. خواهیم دید که این منجر به چه چیزی خواهد شد. به گفته گرانت میکائلیان، کارشناس سیاسی، مسأله راههای ارتباطی را تنها در صورتی می توان حل و فصل کرد که آن را نه از منظر ژئوپلیتیکی، بلکه صرفاً از منظر عملگرایی بررسی کنیم.³

روزنامه «ایزوستیا» مطلب با عنوان: «دریای صلح: روسیه چه منافعی را در خزر دنبال می کند. و آیا می توان انتظار تصمیمات تحول آفرین از نشست کشورهای منطقه را داشت.» نوشته یکاترینا پوستنیکووا را در تاریخ 28 ژوئن 2022 منتشر کرده است و می نویسد: سرگی لاوروف، وزیر خارجه روسیه 28 ژوئن بعد از مذاکرات با همکاران خود از پنج کشور ساحلی خزر اعلام کرد که کشورهای ساحلی قراردادهای خود را گسترش خواهند داد و همکاری در منطقه را تقویت خواهند کرد. دیپلمات ها در عشق آباد ملاقات کردند تا زمینه را برای ششمین نشست خزر که قرار است در پایتخت ترکمنستان در روز بعد از آن برگزار شود، آماده کنند. پنج کشور منطقه طی 22 سال کوشیده اند تا کنوانسیون رژیم حقوقی دریای خزر را به تصویب برسانند. آنها این کار را در سال 2018 انجام دادند و حالا همه چیز به این ختم می شود که اسناد امضاء شده را تثبیت کنند. به گفته کارشناسانی که «ایزوستیا» نظرشان را جویا شده است، در شرایط ژئوپلیتیکی جدید، همکاری در خزر برای روسیه اهمیت خاصی می یابد... کنوانسیون بعد از اینکه مجالس پنج کشور امضاء کننده آن را تصویب کردند لازم الاجرا خواهد شد. تا امروز همه این کار را انجام داده اند، به استثنای ایران. سرگی لاوروف در سال 2021 ابراز امیدواری کرد که تهران در آینده نزدیک در نهایت این سند را تصویب کند. استانیسلاو پریچین، پژوهشگر ارشد مرکز مطالعات پسا شوروی انستیتو اقتصاد جهان و روابط بین الملل آکادمی علوم روسیه گفت: «برخی دشواری ها با ایران وجود دارد. فکر می کنم که این مسأله را در نشست مطرح کنند، بخاطر اینکه در این کشور رئیس جمهور جدید سرکار آمده و مفاهمه وجود دارد که همکاری را باید فعال کرد. انجام تمام عیار این کار بدون تصویب آن در ایران غیر ممکن است. نمی گویم که اختلاف نظرهایی در این منطقه وجود دارد. همه مسائل در چارچوب کنوانسیون گنجانده شده است. حالا باید همه اینها را نهایی کرد. در کل حتی اگر به این نگاه کنیم که بخش جنوبی دریای خزر تا کنون بین آذربایجان، ایران و ترکمنستان تقسیم نشده است، ما به هر حال می بینیم که به تدریج مواضع متوازن می شود و متمایل به این می شود

³ <https://iz.ru/1356782/elmar-bainazarov/dorogi-i-tovarishchi-baku-i-erevan-pochti-soglasovali-trassu-cherez-siunik>

که از آن اصلی استفاده شود که در شمال بکار گرفته شد: به کمک تقسیم بستر و استفاده مشترک از میادین مرزی. طبق ارزیابی این کارشناس، در شرایط ژئوپلیتیکی کنونی، فرمت های منطقه ای برای روسیه اهمیت جدیدی می یابند- توسعه این ارتباطات حالا در اولویت روسیه قرار گرفته است.⁴

روزنامه «نیزاویسیمایا گازیه تا» مطلب با عنوان: «تهران تندروها را از «توافقتنامه هسته ای» کنار گذاشت.» نوشته: ایگور سوبوتین، تحلیلگر این روزنامه را در تاریخ 28 ژوئن 2022 منتشر کرده است و می نویسد: ایران با خواسته های آمریکا سازگار می شود، اما فراموش نمی کند جانب احتیاط را رعایت کند. قطر میزبان دور جدید مذاکرات برای احیاء «توافقتنامه هسته ای» شد. بعد از وقفه ای که در ماه مارس پدید آمد تهران توانست رویکرد خود را در رابطه با برخی از مطالبات که تصور می رود ارتباط غیر مستقیم با واشنگتن را دشوار می کرد، را نرم تر کند. طرف ایرانی به موازات این دست به تقویت ارتباطات با روسیه و چین زد و درخواست عضویت در گروه بریکس را داد. این یک پروسه مجزا است که ارتباطی با مذاکرات هسته ای ندارد، اما در محافل کارشناسی خاطرنشان می کنند که این می تواند مواضع تهران در جریان مذاکرات را تقویت کند. به گزارش نشریه عربی Middle East Eye، علی باقری کنی، معاون وزیر خارجه ایران که طبق این ارزیابی ها به موضع «اعتدالی» پایبند است، توانسته است تا حدودی ترکیب تیم خود را جابجا کند. بر اساس این گزارش، این دیپلمات توانسته است شخصیت هایی که موضع سازش ناپذیرتری در رابطه با توافقنامه بالقوه و گفتگو با غرب داشته اند را یا از دور خارج کند یا منزوی سازد. در عین حال دیپلمات های آمریکایی و اروپایی در خصوص نتیجه بخش بودن مذاکرات قطر تردید نشان می دهند. منبع نشریه Politico در وزارت امور خارجه آمریکا خاطر نشان می کند که «انتظارات فوق العاده پایین است». طبق این ارزیابی ها، ماهیت امر از زمانی که رایزنی ها متوقف شدند، تغییر نکرده است.⁵

⁴ <https://iz.ru/1356605/ekaterina-postnikova/more-mira-kakie-interesy-rossiia-presleduet-na-kaspii>

⁵ https://www.ng.ru/world/2022-06-28/1_8472_iran.html